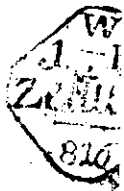

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Mártzius 26-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' belső dolgokra ügyelő Minister ilyen Meghívást intézett Mártz. 12-ik napján minden Préfektusokhoz: — “

„Uraim! az urak a' legterhesebb környúlállások között a' legterhesebb akadályokon győzedelmeskedtek; a' közönséges rend' minden ágai alá támaszt és fundamentomot vetettek; 's a' lázszatóknak mindenütt leghathatósabb módon ellene állottak. Sokak az urak közzül tsak a' minapában is egy esztelen mozgást még a' tsirájában megfojtrán; a' hünek ezélszásait semmivé tettek, indító okait kinyomozták, annak gerjesztőit elfogdosták, az ítélő széknek által adták, 's ekképpen oda vittek a' dolgot, hogy a' rosz akarató embe-
reknek ezen új próbatétele sem tehetett egyebet, hanem tsak a' Státus hatalmának erejét és nagy vigyázását hozta nagyobb világozágra. Az urak érdemessé tették magokat a' Király' különös figyelmetességére, és arra, hogy mint fők, azt az egygyességet kormányozzák, a' mellyel magokat minden jó Frantziák a' thronustól széellyel sugározó hatalomhoz tsatolják, és ezt, a' díszéretre legméltóbb állbatatossággal segítik. —

„Mindazonáltal, bár mi nagy bizodalommal legyünk is mi az urak' iparkodásához, a' melly kétségkívvül minden előfor-

dulbató történeteken győzedelmeskedni fogtsakugyan mind e' mellett is a' magok buzgóóságokat és minden iparkodásaikat, 's az igaz ügynek triumphusát, a' melly ugyan semmi kétséget nem szenved, hanem haladást és gátoltatást tsakugyan találhat, siettetni és könnyíteni kell. Mennél többet tettek már az urak azért a' szent ügyért, melynek szolgálnak, annál öbbit kell még tenniük, hogy a' szerentsésen kezdett munkát tökéletességre vihessék. A' lázzadás' gerjesztői sem reménségeiken sem vakmerősködésükön fel nem hagytak; mint a' rend' örökös ellenségei, semmi alkalmatosságot, semmi fogást el nem múlatnak; a' polgárokat megkárosodástól való félelem által nyughatatlankodtatják, a' félelmet, mellyet bennük a' bün gerjeszt, a' gyengékbe is belélekzik. De meg fognak győződni nem soká, hogy az igazság, mellyet ók ily sokáig fásasztottak 's vakmerősködések által boszszantottak, nem tsúfoltathatik-ki a' bünösöknek megbüntettetése nélkül. Ezek mozdulásokat mérészenek bizonyos szerentsé-
lenségeknek előforduló napjain előre megjelenteni; 's a' midőn az ezen fatális napokra való megemlékezéskor azt a' bátorságot, mellyel thronusunk' védelme alatt élünk, minden jó lakosok áldják, akkor ezek az emberek, a' magok ügyeknek elvesztése miatt való kétségbeesés által gyötrettetvén, ezen fatális napokkal egygyüttal

szereztétlenségeket előrejelentő dolgoknak emlékezteiket is megújítják, 's azt a szempillantatot, melyben én az Urakhoz ezen sorokat írom, új próbatételek által tétetik jegyessé; mellyek a népnek a leggyávább hírek által való nyúghatatlanoktatására czélolznak. —

„Még ne szünyyenek az Urak ezeket az éppen oly bünös mint nevetéséges hazugságokat elenyíztetni, 's ezek ellen, a katoná elöljárókkal egygyütt, tusakodni. A Ministerek már megmúttatták az uraknak erre a leghasznosaab eszközöket, 's az Urak is legnagyobb haszonnal éltek ezekkel. Én még mutatok itt egy új eszközt tudni illik egy Prefektusnak és egy katoná Kommandánsnak tselekedetét, mellyet hasonló haszonnal követhetnek az Urak. Ezek öszszebeszeállván, elebb a Kommandáns járta bé az egész departamentet, minden környúlállásokat olyan figyelmetes és buzgó szemügyre vévén, hogy az által mindenekbe hivatalos kötelességeikre nézve hasonló buzgóságot öntött. Ennek visszaérkezése után az Al-Prefektusokat küldötte ki a Prefektus hasonló vizsgálódásra, 's ezeknek is visszaérkezésük után maga indúlt el, 's minden vidékeket azzal a szemeskedéssel bejárt, melly a jó emberekbe nagyobb erőt a rosszakba pedig nyúghatatlanságot szokott önteni. Ezen két fő tisztjeinknek egymással való jó egygyetértésekre és buzgóságokra kívánom én figyelmetessé tenni a Prefektus urakat. Eddig is iparkodtam oda hajtani az Urak figyelmetességét, hogy mitoda embereket küldjenek a Királyi testörző sereghez: Ily fontos dologban nintsen közép út; a czélt el kell érni, különben gyalázatot vallunk; azt a mi szent kötelességünk kívánja, 's ha el nem érjük, semmivel nem mentegjük magunkat. Egyedül csak az urakon áll, hogy az emberek választásában ne hibázzanak, 's hogy csak olyan Frantziákat küldjenek a magok Királyok mellett való őrállásra, a kik méltók az ő személyének őrszésére.“

Nagyon szíveikre köti ezen írásában a Minister a Prefektusoknak a nemzeti seregek tüzesen való organizáltatásai is, mint a mellyek a közönséges erőnek egy oly ágát teszik, melynek felállittatása éppen olyan nemes czélzással rendeltetett, mint nagy resultatumaitól minden jót lehet várni: csak azt sajnálja, hogy kedvetlenséggel kéntelenítették megvallani, hogy ezen fontos munkákan nem minden Prefektusok haladtak még eddig olyan előre, mint azt a Király rendelései 's a Minister utasításai szerint tselekedni köteleztettek volna: de reménli, hogy kettőztetett buzgóságok által már most ezek is vissza fogják nyerni az elvesztett időt. Hasonló buzgóságot kíván a Minister a Departamentális Kompániáknak 's belső fegyveres őrzőknek jó rendben való tartatásokra nézve is. — „El ne mellőzzenek az Urak, így végzi intéseit a Minister, semmi némü eszközöket, hogy azt a resultatumot, melynek megnyerése minden iparkodásainknak egyedül való czélja, a közönséges tsendességnek megmaradását, megnyerhessük. Minden segedelmet, mellyet a hely, környúlállás, és emberi kezek szolgáltathatnak az uraknak, fordítsanak minden törvényes úton arra az urak, hogy a lázzasztók mindenütt általbághatatlan kőfalakra találjanak, hogy iparkodásoknak erőtlensége feől meggyőződjenek, 's az ő bünös reménségek megfojtódjék, 's a t.“

A Gard departamentnek Prefektusa elvétette a fegyvert a *St. Michel d' Euzeti* közönségbéli nemzeti őrző tsapattól azért, hogy rendetlenül viselte magát; által ment a szomszéd, t. i. a *St. Gervaisi* közönség határára, 's az oda való Polgármesterre semmit sem ügyelvén ott lármát tsinált. Minden katonaczimereket elvétetett a nevezett Prefektus ettől a nemzeti őrző tsapattól, 's megparantsólta az embereknek, hogy forma ruhát 's egyéb nemzeti katoná czimert többé egy is közzülök viselői ne mérészeljen. Hasonló módon bánt ugyan

ez a' Préfektus a' Sommieresi nemzeti őrző seregek is egy vigyázatra küldetett csoportjával azért, hogy ez is lármát csinált, és sem a' Polgármesterek sem a' Bekéltető Biráknak intéseikre nem halgatott.

Az első katonaosztálybéli (Párisi) katonai ítélőszék e' hónap' 11 - dikén estve ki-mondotta Admirális *Lincolns* és Oberster *Boyer* ellen a' maga ítéletét. Az elsőt feloldozta a' vád alól, a' másikat halálra ítélte. Ez az egész per, igen rövid summában, így adattathatik elő: —

Az ítélőszék' tagjai ezek voltak: Mint Elölülő Gróf *Lauriston* Generál-Lajtnánt; *Claparede*, *Bordesoult*, és *Dejean* Generál-Lajtnántok; *Montesquiou-Fezensack*, *Moutbrun*, és *Aboville* Generalmájorok; Gróf *Sesmaison*, mint Referens; 's *Sartelon* úr, mint Királyi Prokurátor. — A' Bizonyoságlevelek, mellyek az első ülésben, a' vádoltatott személyeknek jelenléteben felolvastattak, voltak: 1) A' Londoni Frantzia Követ *Chartre*' levele, melyben ajánlja Gróf *Lincolns*nak, mint akkori *Guadaloupei* fő Kommandánsnak, hogy a' szigetet oltalmazza-meg a' Király' számára; 2). Egy azon szigeten Máj. 2 - dikán 1815 - ben költ levél, melyben igéri a' nevezett fő Kommandáns, hogy hűséges fog a' maga Királyához maradni; 3). Ugyan ennek egy levele, melyet éppen azon hónap' 2 - dikán irt, és a' melyben panaszolódik, hogy egy Regiment és a' lakosok a' Király eránt nem jó hajlandósággal viseltetnek; hanem ő maga semmit el nem fog múlatni, hogy a' reá bízott szigetet a' Királynak megtarthassa; 4). Ezen levélben jelenti a' fő Kommandáns, hogy a' tenger-ről egy Anglus Admirális olyan ajánlást tett legyen néki, hogy, ha tettik a' Kommandáns úrnak, a' szigeten lévő erő-ségeket a' 18 - dik *Lajos* Király' nevében elfoglalja; hanem ő (*Lincolns*) ezt az ajánlást nem fogadta - el, azért, hogy tudta, hogy a' *Guadaloupei* lakosok ezen idegen seregekhez nagy idegenséggel viseltetnek; 5).

Ebben a' levélben arról tudósítja *Lincolns* a' Frantzia tengeri Ministert, hogy ő a' szigetet az ellenségtől megszállott állapotban lenni kihirdette, hogy az *Anglusok* a' szigetek partjaira különböző helyeken kiszállottak, és hogy a' sziget lakosai valamint szintén az ott lévő őrző seregek is, a' Császár' részire állottak; 6) Végrezetre egy levélken, mellyet Admirális *Lincolns*, már Angliából a' *Portsmouthi* kikötő helyből, akkor, mikor a' *Bonaparte*' meg bukása után már oda vissza érkezett volt, tavaly' Oktober' 4 - dikén irt a' Frantzia Ministerhez, 's azt kívánta, hogy őtet állítsák ítélőszék' eleibe, hogy mutathassa-meg, hogy ő a' mit tselekedett csak abból az okból tselekedte, hogy a' szigetet a' belső hadakozástól megkímélni, 's ezt a' he-tses kolóniát a' maga Királya' számára megtartani iparkodott. — Több Bizonyoságlevelek is olvastattak-fel, mellyek között név szerént emlittetik a' Plántások fő Gondviselőjének is egy levele, a' ki mind végig megmaradott a' Király' hűségében. Mind ezeknek tudósításaikból, igen röviden szólván, a' jó ki, hogy Admirális *Lincolns*, mint fő Kommandáns sokáig megmaradott a' maga hűségében: hanem a' Vice - Kommandáns *Boyer*, Junius' 19 - dik napján a' *Bonaparte*' három színű zászlóját felszúrátván, valamint a' Királyi Tanátsnak egyéb tagjait úgy annak előlőljét Admirális *Lincolns* is fogságra tette; és hogy végrezetre, de csak akkor, mikor már az egész rebellio közönségesse lett volt, az Admirális is egygyet értett a' rebellesekkel.

A' vádoltatott személyeknek főbb mentségei abban állottak, hogy őket arra, a' mit tselekedtek, a' sziget lakosainak 's a' szigeten őrizeten lévő katonaságnak *Bonaparte*'hez való hajlandósága, az Anglusoktól való nagy felelem, 's a' *Bonaparte*'től oda érkezett tudósítások, parantsolatok, 's a' többi, ellentállhatatlanul kényszerítették. —

Ezen Processus' folyamatajában az a' különös dolog is elő fordult, hogy egy va-

laki, a' ki az azon napi tárgyaknak lefolyta alatt, mint halgató, másokkal egygyütt az ítélőszék' szalájában jelen volt, onnét kimenvén, a' strázsán ott álló katonák' Kommandánsához ment, és azt kívánta ettől, hogy őtet fogattassa-el, mert ő is részes az ítélőszék előtt lévő bűnben. Híjába mondotta a' Kommandáns, hogy még eddig legkissebb emlékezet sem volt rólla a' felolvasatott akták között; mert a' szegény magavádló ember ezzel semmit sem gondolt, a' tiszt kéntelen volt az embert árestomba kísértetni. Megvállik meddig fog kedve lenni ott maradni. Gondolják, hogy nints helyin az esze. —

Mártzius'-10-dikén ismét ülést tartott a' *Lincolns* és *Boyer* dolgokban a' feljebb megnevezett ítélőszék, melynek alkalmatosságával a' Referens minden addig előfordult irással és szóval való bizonyágtételeket egymásbolfolyólag elő hordván, mind ezek után az ítélőbírákra bizta, hogy a' magok szokott katonai módjok' szerint mondják-ki ítéletjüket, 's így mondották-ki végezetre 11-dikben estvéli 10 óraker, hogy Vice-Kommandáns *Boyer* halállal való büntetést érdemel azért, hogy a' fő Kommandáns ellen engedetlen 's a' tamadásnak részese volt; az Admirálist pedig a' vád alól egészen feloldozták, 's egész méltóságába visszahelyeztették.

Ítéleteiknek kimondása előtt kimentek a' Biztosság' tagjai a' közönséges szalából oly különös szobába, a' hol a' következő, világos kifejezésekből álló, rövid kérdéseket, *igennel* vagy *nemmel* határozták-meg a' vádoltatott személyek között mindenikre nézve különkülön:

Először az Admirálisra nézve: — „Tudta-e Gróf Durand-de *Lincolns*-Leon-Károly-Sándor a' *Guadeloupei* Ex Kormányozó, hivatal szerint való módou azt, hogy ő az *Antillesi* minden Frantzia szigetek közönséges Kormányozója' Gróf Vangirand alá tartozzék, 's engedetlenséggel viselte-e ő magát az ellen, mint Előljárója ellen?

— Bűnössé tette-e magát *Contre-Admirális* *Lincolns* az által, hogy annak az öszszesküvésnek, a' melly Junius' 18-dik napján a' szigetet a' Bitangolónak alája vetette, szerzője, elősegéllője, vagy forralója lett volna? — Kinyilatkoztatta-e (vagy meghibonyítottta-e) *Contre-Admirális* *Lincolns* későbbre, minekutánna Junius' 19-dikén a' szigetnek Kormányozását a' Bitangoló alatt ismét által vette volna, azt, hogy ennek általvevésével oda czélt, hogy a' szigetet a' Király' hatalma alá ismét visszaállithassa? — A' *Contre-Admirális* *Lincolns* hatalmában állott-e, hogy ezen czélzást teljesithesse? —

Az ezen kérdésekre való voksolástúgy tették a' Biztosság' tagjai, hogy mindenikre az alsóbb rangúak 's ezek között is az ifiabbnak voksoltak legelőbb, 's az Elölülő utoljára mondota-ki ítéletét, a' melly enyiben határozódott, hogy a' hadi ítélőszék egész megegyezéssel kimondja, hogy a' *Guadeloupei* Ex-Kormányozó Gróf *Lincolns*, a' két első pontokra nézve teleyességgel nem bűnös, a' harmadikra sem bűnös, minthogy azért vette ismét által a' sziget' kormányozását, hogy azt a' Királynak vissza adja; 's hogy a' 4-dik pontra nézve sem bűnös, minthogy csak azért nem adta vissza a' koloniát a' Királynak, mert nem ő tőlle függött a' dolog, nem állott az ő hatalmában.

Másodsor Oberster *Boyer* re nézve: — „Bűnössé tette-e magát *Boyer* *Eduard* *Eugenius* *Peyreleau* *Baró*, Adjutáns-Kommandáns 's *Guadeloupei* Al-Ex-Kommandáns, az által, hogy a' maga Előljárójának Gróf *Lincolns* Durandnak, a' *Guadeloupei* közönséges Kormányozónak nem engedelmekedett? — Bűnössé tette-e *Baró* *Boyer-de-Peyreleau* magát az által, hogy annak az öszszesküvésnek, a' melly Jun. 18-dik napján 1815-ben *Guadeloupe* szigetet a' Bitangolónak alája vetette, szerzője, elősegéllője, vagy forralója volt volna? —

Minekutánna a' vokok ezen két kérdésekre nézve is éppen az előbbeni módon összegyűjtettek volna, végezetre úgy ütött-ki a' dolog, hogy Oberster Boyert az egész ítélőszék az első 's a' második pontra nézve is, bűnösnek lenni nyilatkoztatta.

Admirális *Linois* a' következett napon (12 -dikben) estve a' fogházból kibotsáttatott, Oberster Boyer pedig egy esdeklő irás által kegyelemért a' Királyhoz folyamodott, 's egyszersmind appellált is, de, mint a' Párisi újságok erőssítik, egyenesen kitétte az apellázióban, hogy csak azért apellál, hogy időt nyerhessen a' Királyná lvaló esdeklésre mert (külömben csak 24 órát engednek a' törvények az ítéletnek felolvasztásától fogva annak exquálratásáig].

Grenoble várának falain nem régen valami lázszató irások találtattak: de a' bűnösök még ki nem tanúltathattak. A' Prefektus Gróf *Moutliveault* azonközben egy személyt, kiről tudva van, hogy a' rossz gondolkodású emberek közé tartozik, előhivatván megparantsolta neki, hogy a' városból azonnal eltávozzék, 's Nismesbe vagy Montbrizonba menyen, mely tselekedete által azt mütattameg közönséges módon a' Prefektus (így szoll a' *Quotidienne*) hogy élt azzal a' Prefektusoknak adatott hatalommal, mely szerént ők, a' fő bűnöst ki nem tanulhatván, a' közönséges tsendességre nézve ekképpen megbüntethetik a' nyúghatatlankodásnak akár mely esmeretes' fejeit.

Hasonló módon használta a' Sommei Prefektus ezt az 1815 -ben Október' 29-dikén a' Prefektusoknak adatott hatalmat, midőn *Amiens* városából három személyeket, azért, hogy az ő otlételeket veszedelmesnek lenni tartotta, onnét más három külömbkülömb helyekre, Caenbe, Orleausba, es Rouenbe küldött 's más öt

személyeket pedig Peronnéban fogságra tetett, 's a' hatodikat a' maga házánál tette őrizet alá.

Nagy Britannia.

Mártz. 6 -dikán nagy gyűlést tartottak a' *Londoni* kereskedők 's bankósok a' Polgármesternél. A' *Jövedelemtől* fizető adó es a' békességes időkre kivántató ármádák felett tanátskoztak, 's kérő leveleket készítettek a' *Parlamentum*' felső es alsó házaihoz. A' felső házhoz szollónak beadására a' *Sussexi* Hertzeg-kéretett-meg, a' másíknak beadása pedig *London* városának a' *Parlamentumban* lévő képviselőire bizattatott.

B é t s.

Hídvégi Gróf *Nemes Nepomok János* ur ő Nagyságát Cs. K. Cameráriussá mel-tóztatott kinevezni ő Cs. K. Felsége.

A' *Triestből* Mártzius' 13 -dikán indúlt levelek szerént *Mária Ludovika* Fő Hertzeg-aszszony ő Felsége, *Collornoi* Hertzeg-nének felvett nevezete alatt az nap' dél után oda megerkezevén, az ispotálynak 's egyéb közönséges intézeteknek megszemlélése után még az nap' tovább indúlt *Verona* felé, a' hova már valamint ő Felsége, úgy Felséges Urunk 's Aszszonyunk is megerkeztek. Ugyan oda érkezett 20 -dikban az *Austriai* Cs. Kir. Külső Minister *Metternich* ő Hertzegsége is *Majlandból*.

Maximilian ő K. Fő Hertzegsége Mártzius' 15 -dikén *Majlandból* vissza indúlt *Béts* felé.

A' *Prágai* újság szerént a' 8263 - ik számú sorszedula, mely, mint a' 23 -dik *M. Kurirban* említettett, a' *Prosetsch* es *Poschna* nevű jószágokat elnyerte, a' *Prágai* theatrom' Kasztnárját tette ezen jószágoknak tulajdonosává. A' neve ezen úrnak *Lainer*.

Mártz. 23 -dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 322 forintot Váltóté-lában. Egy Császári aranyért 14 fl. 51 kr.